

Zaštita prirode

Zakonski osnov

Zakon o zaštiti prirode ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010, 91/2010, 14/2016 i 95/2018)
 Zakon o planiranju i izgradnji ("Sl. glasnik RS", br. 72/2009, 81/2009, 64/2010, 24/2011, 121/2012, 42/2013, 50/2013, 98/2013, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 i 9/2020)
 Zakon o inspekcijском nadzoru ("Sl. glasnik RS", br. 36/2015, 44/2018 i 95/2018)
 Zakon o prostornom planu Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj 88/10)
 Uredba o ekološkoj mreži ("Sl. glasnik RS", br. 102/2010.)
 Uputstvo za izradu programskog budžeta Ministarstva finansija (ažurirano u novembru 2019.)
 Uredba o lokacijskim uslovima ("Sl. glasnik RS", br. 35/2015, 114/2015 i 117/2017)
 Pravilnik o postupku sprovođenja objedinjene procedure elektronskim putem ("Sl. glasnik RS", br. 68/2019)

Naziv opštine/grada:

Kraljevo

Naziv organizacije koja je prikupljala podatke:

Ekološki centar Stanište

Indikator 1.3.

U posmatranoj JLS upravljači zaštićenog područja III kategorije usvojili su planove upravljanja zaštićenim područjem koji obavezno sadrže:
 - saglasnost nadležnog organa za zaštitu životne sredine JLS;
 - uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode;
 - saglasnost nadležnog ministarstva ili organa autonomne pokrajine ako zaštićeno područje obuhvata zemljište i druge nepokretnosti u svojini Republike Srbije, odnosno autonomne pokrajine i dobra od opšteg interesa.

OCENA

Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene

NEPRIHVATLJIVO - planovi upravljanja zaštićenim područjem ne postoje ili ne sadrže potrebne saglasnosti, uslove i mišljenja organa i organizacija

0

Planovi upravljanja su zastareli.

ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - planovi su usvojeni sa zakašnjenjem do više od 1 godine
 U SKLADU SA ZAKONOM - planovi su usvojeni u zakonskom roku, sadrže saglasnost, uslove i mišljenja organa i organizacija

1

2

IZNAD STANDARDA - U posmatranoj JLS svi planovi su usvojeni u skladu sa zakonom, javno su dostupni i objavljeni na zvaničnom veb sajtu

3

Indikator 1.4.

Planovi iz indikatora 1.3. se ostvaruju godišnjim programima upravljanja koji imaju saglasnost nadležnog organa JLS i dostavljeni su nadležnom organu do 15. novembra tekuće godine za narednu godinu. Upravljač zaštićenog područja dostavio je izveštaj o ostvarivanju godišnjeg programa za prethodnu godinu do 15. decembra tekuće godine.

OCENA

Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene

NEPRIHVATLJIVO - Za planove upravljanja zaštićenim područjem nisu izrađeni godišnji programi u periodu 2020-2022 i nadležni inspekcijски organi ne sprovode nadzor

0

Programi upravljanja nisu dostavljeni niti su dostupni na sajtu.

ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - postoje godišnji programi ali nisu izrađeni blagovremeno i inspekcijски nadzor se ne sprovodi nad svim upravljačima; nisu dostavljeni svi izveštaji o ostvarivanju godišnjeg programa

1

U SKLADU SA ZAKONOM - godišnji programi su izrađeni blagovremeno u periodu 2020-2022 i inspekcijски nadzor se sprovodi nad svim upravljačima; izveštaja o ostvarivanju godišnjeg programa se dostavljaju na vreme ili sa malim zakašnjenjem (ne duže od 3 meseca)

2

IZNAD STANDARDA - Godišnji programi su izrađeni blagovremeno u period 2020-2022 i inspekcijски nadzor se sprovodi nad svim upravljačima; svi izveštaji o ostvarivanju godišnjeg programa su dostavljeni blagovremeno; godišnji programi i izveštaji su javno dostupni na veb sajtu JLS ili upravljača zaštićenog područja

3

Indikator 1.5.

% povećanja površine zaštićenih područja u JLS (ZP III kategorije u nadležnosti JLS) u odnosu na ciljeve utvrđene planskim dokumentima JLS.

OCENA

Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene

NEPRIHVATLJIVO - JLS uopšte nije predvidela proširenje zaštićenih područja; ostvarenost ciljeva je manja od 50%

0

Nije planirano povećanje.

ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - ostvareno je 50 – 80% zadatih ciljeva

1

U SKLADU SA ZAKONOM - ostvarenost cilja je 80 - 100% u predviđenim rokovima

2

IZNAD STANDARDA - % povećanja zaštićenih područja je veći od zadatih ciljeva

3

Indikator 2.1.

U postupku izrade prostornih i urbanističkih planova (od uticaja na prirodu) nadležni organ JLS je pribavio:
 - uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode;
 - mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode

OCENA

Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene

NEPRIHVATLJIVO - nadležni organ JLS nije pribavio uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode za prostorni plan JLS i planove detaljne regulacije/urbanističke projekte (od uticaja na prirodu); prostorni plan, planovi detaljne regulacije i/ili urbanistički projekti nisu usklađeni sa planovima područja posebne namene i/ili planom upravljanja zaštićenim područjima; ograničenja propisana aktom o zaštiti nisu preneti u prostorni i/ili urbanistički plan.

0

ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - nadležni organ JLS je pribavio uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode za prostorni plan JLS i planove detaljne regulacije/urbanističke projekte (od uticaja na prirodu) ali su uslovi istekli i/ili planovi nisu izrađeni u skladu sa izdatim uslovima; prostorni plan, planovi detaljne regulacije i/ili urbanistički projekti su delimično usklađeni sa planovima područja posebne namene i/ili planom upravljanja zaštićenim područjima.

1

Uslovi istekli i/ili planovi nisu izrađeni u skladu sa izdatim uslovima; prostorni plan, planovi detaljne regulacije i/ili urbanistički projekti su delimično usklađeni sa planovima područja posebne namene i/ili planom upravljanja zaštićenim područjima.

U SKLADU SA ZAKONOM - nadležni organ JLS je pribavio uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode za prostorni plan JLS, planove detaljne regulacije i urbanističke projekte (od uticaja na prirodu) uslovi su važeći i plan je izrađen u skladu sa izdatim uslovima; prostorni plan, planovi detaljne regulacije i/ili urbanistički projekti su usklađeni sa planovima područja posebne namene i/ili planom upravljanja zaštićenim područjima.	2	
IZNAD STANDARDA - nadležni organ JLS je pribavio uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode za prostorni plan JLS, planove detaljne regulacije i urbanističke projekte (od uticaja na prirodu) uslovi su važeći i plan je izrađen u skladu sa izdatim uslovima. Planovi su ažurirani u skladu sa novim saznanjima i podacima o stanju prirode i zaštićenih područja; prostorni plan, planovi detaljne regulacije i/ili urbanistički projekti se redovno ažuriraju u skladu sa izmenama planova područja posebne namene i/ili programa upravljanja zaštićenim područjima, kao i sa novim planovima i programima.	3	
Indikator 2.2. Važeći prostorni plan JLS: - sadrži podatke o zaštićenim prirodnim dobrima (zaštićena područja, zaštićene divlje vrste i pokretna zaštićena prirodna dokumenta) i evidentiranim prirodnim dobrima (područja, vrste i pokretna prirodna dokumenta od značaja za zaštitu, za koja nije pokrenut ili sproveden postupak zaštite); - sadrži podatke o ekološki značajnim područjima Evropske unije NATURA 2000 (posebna područja za očuvanje staništa i vrsta i područja posebne zaštite za očuvanje staništa određenih vrsta ptica, u skladu sa propisima Evropske unije o zaštiti staništa i zaštiti ptica) koji su navedeni u Uredbi o ekološkoj mreži ("Sl. glasnik RS", br. 102/2010.) - sadrži podatke o (pokretnim i nepokretnim) objektima geonasleđa; - sadrži mere i aktivnosti planirane zaštite, uređenja, korišćenja i razvoja prirodnih dobara, životne sredine, objekata geonasleđa, zaštite biodiverziteta i geodiverziteta; - sadrži pravila uređenja i građenja na zaštićenim prirodnim područjima, područjima ekološke mreže i koridorima i područjima sa geonasleđem. - Prostorni plan JLS je ažuriran (kroz izmene i dopune) sa aktuelnim stanjem zaštićenih područja koja su proglašena nakon stupanja na snagu prostornog plana	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
NEPRIHVATLJIVO - u prostornom planu JLS izostaju podaci o zaštićenim prirodnim dobrima ili su podaci netačni, nepotpuni ili zastareli; plan ne sadrži pravila uređenja i građenja na zaštićenim prirodnim područjima;	0	
ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - važeći prostorni plan sadrži podatke o zaštićenim prirodnim dobrima, mere i aktivnosti planirane zaštite ali plan nije ažuriran; postoje manji propusti prilikom utvrđivanja podataka o zaštićenim dobrima;	1	Važeći prostorni plan nije ažuriran; postoje manji propusti prilikom utvrđivanja podataka o zaštićenim dobrima.
U SKLADU SA ZAKONOM - prostorni plan JLS je ažuriran i sadrži podatke o zaštićenim prirodnim dobrima proglašenim nakon usvajanja plana;	2	
IZNAD STANDARDA - prostorni plan je ažuriran, sadrži sve neophodne mere i aktivnosti planirane zaštite, uređenja, korišćenja i razvoja prirodnih dobara, životne sredine, objekata geonasleđa, zaštite biodiverziteta i geodiverziteta; sadrži pravila uređenja i građenja na zaštićenim prirodnim područjima, područjima ekološke mreže i koridorima i područjima sa geonasleđem.	3	
Indikator 3.1.b O izradi planova upravljanja zaštićenih područja obaveštena je javnost i sprovedena javna rasprava	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
NEPRIHVATLJIVO - više od 50% planova usvojeno je bez javne rasprave;	0	Više od 50% planova usvojeno je bez javne rasprave.
ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - između 50 – 80% planova je usvojeno uz organizovanu javnu raspravu;	1	
U SKLADU SA ZAKONOM - o izradi planova redovno je obaveštavana javnost i sprovedena je javna rasprava u više od 80% slučajeva;	2	
IZNAD STANDARDA - javnost je redovno učestvovala u izradi planova kroz organizovane javne rasprave; postoje objavljeni izveštaji o učešću javnosti ili su izveštaji dostupni na zahtev za pristup informacijama od javnog značaja.	3	
Indikator 3.2. Upravljač zaštićenog područja je uključen u postupak izdavanja lokacijskih uslova, građevinske dozvole i izradu planova i programa koji imaju uticaj na zaštićeno područje, a koji su donošeni u prethodne tri godine (2020-2022)	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
NEPRIHVATLJIVO - upravljač nije obavešten o izradi planova i programa i/ili izdavanju lokacijskih uslova/grad. dozvole u više od 50% slučajeva	0	Upravljač nije obavešten niti uključen u izradu planova i programa i/ili izdavanju lokacijskih uslova/grad. dozvole u više od 50% slučajeva.
ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - upravljač nije obavešten o izradi planova i programa i/ili izdavanju lokacijskih uslova/grad. dozvole u manje od 50% slučajeva	1	
U SKLADU SA ZAKONOM - upravljač je obavešten o izradi planova i programa i/ili izdavanju lokacijskih uslova/grad. dozvole u više od 80% slučajeva	2	
IZNAD STANDARDA - upravljač redovno učestvuje u izradi planova i programa i/ili izdavanju lokacijskih uslova/grad. Dozvola	3	
Indikator 4.1. U budžetu JLS za 2018, 2019 i 2020. godinu izdvojena su sredstva za programsku aktivnost 0003 zaštita prirode i sredstva za izradu planiranih studija zaštite i sredstva su potrošena u skladu sa namenom	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
NEPRIHVATLJIVO - sredstva za programsku aktivnost 0003 zaštita prirode uopšte nisu izdvojena u poslednje tri godine; sredstva su potrošena za druge namene; uopšte nisu izdate planirane studije zaštite.	0	

ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - rebalansom budžeta sredstva za zaštitu prirode su značajno smanjena; više od 50% sredstava za zaštitu prirode su potrošena za druge namene; više od 50% studija zaštite nije izrađeno.	1	Iako je u upitniku odgovoreno da lokalna samouprava kontinuirano povećava iznos za finansiranje zaštićenih područja, uvidom u izveštaje o realizaciji godišnjih programa fonda za zaštitu životne sredine može se zaključiti da su iznosi u periodu 2020-2022. bili nepromenjeni
U SKLADU SA ZAKONOM - sredstva za zaštitu prirode su predviđena u skladu sa strategijama i planovima zaštite životne sredine; više od 80% sredstava je namenski potrošeno; izrađeno je više od 50% planiranih studija zaštite.	2	
IZNAD STANDARDA - JLS kontinuirano (2020-2022.) povećava iznos sredstava namenjenih za zaštitu prirode; sva sredstva se namenski troše; u budžetu su izdvojena sredstva za zaštitu prirode u skladu sa strategijama i planovima zaštite životne sredine	3	

Izrada ovog dokumenta omogućena je uz podršku američkog naroda putem Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID). Sadržaj dokumenta je isključivo odgovornost autora i ne predstavlja nužno stavove USAID-a, Vlade SAD ili ostalih partnera na projektu.

Dokument je nastao u okviru projekta „Zajedno za životnu sredinu“, koji podržava Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID), a sprovodi Beogradska otvorena škola (BOŠ) u saradnji sa Mladim istraživačima Srbije, Međunarodnom unijom za zaštitu prirode (IUCN), udruženjem ENECA, međunarodnom organizacijom The Nature Conservancy (TNC) i Američkom privrednom komorom u Srbiji (AmCham).